

Б р о ј: 01-014-001790/07
Брчко, 25.01.2007. године

Градоначелник, на основу члана 50. Статута Брчко дистрикта БиХ – пречишћени текст («Службени гласник БиХ», број: 19/06), члана 9. тачка 7. и члана 23. Закона о извршној власти Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ», број: 2/00, 9/01, 12/01, 16/01, 17/02, 8/03, 14/03, 31/04 и 40/05), а у вези са чланом 49. став 3. Закона о државној служби у органима управе Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ», број: 28/06 и 29/06), на приједлог Комисије за полагање испита за рад у органима управе, доноси

ПРОГРАМ

ИСПИТА ЗА РАД У ОРГАНИМА УПРАВЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ

I - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим програмом утврђује се градиво, правни извори и правна литература за све предмете из којих запослени, приправници и друга лица (у даљњем тексту: кандидати) са високом, вишом и средњом стручном спремом полажу испит за рад у органима управе Брчко дистрикта БиХ.

II - ПРОГРАМ ИСПИТА ЗА РАД У ОРГАНИМА УПРАВЕ ЗА КАНДИДАТЕ СА ВИСОКОМ И ВИШОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ

Члан 2.

Програм испита за рад у органима управе Брчко дистрикта БиХ за кандидате са високом и вишом стручном спремом садржи слиједеће градиво, правне изворе и литературу:

1) ОСНОВИ УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА И ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

A. ОСНОВЕ УСТАВНОГ СИСТЕМА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

а) Градиво:

- Опште карактеристике Босне и Херцеговине као државе (демократска начела, састав, кретање роба, услуга, капитала и особа, главни град, симболи и држављанство);
- Људска права и основне слободе;
- Надлежности институција Босне и Херцеговине;
- Надлежности ентитета;
- Додатне надлежности Босне и Херцеговине;
- Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине (Представнички дом и Дом народа -избор, мандат, састав, начин одлучивања и надлежности);

- Предсједништво Босне и Херцеговине (избор, мандат, састав и надлежности);
- Вијеће министара Босне и Херцеговине (именовање, мандат, састав и надлежности);
- Стални комитет (састав и надлежности);
- Уставни суд Босне и Херцеговине (састав, начин избора и одлучивања и одлуке);
- Централна банка Босне и Херцеговине (састав и надлежности);
- Основе уставног система Федерације Босне и Херцеговине (опће карактеристике, законодавна, извршна и судска власт);
- Основе уставног система Републике Српске (опће карактеристике, законодавна, извршна и судска власт);
- Коначна арбитражна одлука за Брчко дистрикт;
- Статут Брчко дистрикта;
- Законодавна власт у Брчко дистрикту;
- Градоначелник Брчко дистрикта;
- Судска власт у Брчко дистрикту.

б) Правни извори и литература:

- Устав Босне и Херцеговине (опћи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини - Анекс ИВ);
- Споразум о људским правима (Опћи оквирни споразум за мир у Босни и Херцеговини -Анекс ВИ);
- Устав Федерације Босне и Херцеговине са амандманима («Службене новине Федерације БиХ» бр.1/94,13/97, 16/02, 22/02 и 52/02);
- Устав Републике Српске са амандманима («Службени гласник Републике Српске», бр. 21/92, 28/94, 8/96, 13/96, 15/96, 16/96, 21/96, 21/02, 31/02 и 31/03);
- Коначна арбитражна одлука за област Брчко;
- Статут Брчко дистрикта БиХ (задња верзија);
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

Б. ОСНОВИ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА

а) Градиво:

- Историјат европских интеграција (оснивачки уговори и њихове тековине);
- Институције Вијећа Европе, њихове надлежности и сједишта;
- Маастрихт-ски уговор и импликације његове примјене (тростуба конструкција Европске уније);
- Институције Европске уније, њихове надлежности, принцип доношења одлука и сједишта;
- Проширење Европске уније (историјат проширења);
- Копенхагеншки критерији, који су и на шта се односе;
- ЕУ легислатива (примарна и секундарна, хармонизирање домаће са легислативом ЕУ);
- Бијела књига;
- Јединствено тржиште (увјети, критерији за приступање);
- Програми помоћи (како функционишу, земље кориснице);
- Пакт стабилности (шта је обухваћено под овом иницијативом, на ком принципу ради);
- Споразум о стабилизацији и придруживању (у којој се фази налази Босна и Херцеговина и који кораци је очекују).

б) Правни извори и литература:

- Абецеда Европских интеграција;

- Европска унија у 12 лекција;
- Хронологија Европских интеграција;
- Хронологија односа Европске уније и БиХ;
- Кључне скраћенице;
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

2) УПРАВНИ СИСТЕМИ

а) Градиво:

1) Основе управног система у Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

- Оснивање органа управе у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине;
- Унутрашња организација органа управе у Брчко дистрикта БиХ;
- Послови органа управе;
- Управљање органима управе у Брчко дистрикта Босне и Херцеговине;
- Средства за рад органа управе у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине;

2) Односи органа управе Брчко дистрикта БиХ према другим правним субјектима

- Однос органа управе према Скупштини Брчко дистрикта Босне и Херцеговине;
- Односи органа управе према Влади и градоначелнику;
- Међусобни односи органа управе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине;

3) Инспекцијски надзор

- Инспектори;
- Права и обавезе инспектора;
- Управна инспекција;
- Права и обавезе управног инспектора;
- Акти инспектора и управног инспектора;

4) Извршна власт у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине

- Градоначелник и одјељења у Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине;
- Остали органи управе у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине;
- Надлежности градоначелника, шефова одјељења Владе и челника других органа управе;
- Надлежности чланова Кабинета градоначелника и руководећих службеника;
- Акти градоначелника, одјељења Владе и других органа управе;

5) Влада Брчко дистрикта Босне и Херцеговине

- Почетак обављања функције градоначелника и Владе Брчко дистрикта Босне и Херцеговине;
- Обављање дужности;
- Права чланова Владе;
- Оставка градоначелника и шефова одјељења Владе Брчко дистрикта БиХ;
- Смјена градоначелника.

6) Правна лица која оснива Брчко дистрикт Босне и Херцеговине

- Оснивање правног лица;
- Врсте правних лица које оснива Брчко дистрикт Босне и Херцеговине;
- Дјелатност правног лица које оснива Брчко дистрикт Босне и Херцеговине;
- Управљање;
- Престанак рада.

7) Институције с јавним овлаштењима

- Појам институције с јавним овлаштењима;
- Институције с јавним овлаштењима у управном систему Брчко дистрикта БиХ;
- Повјеравање јавних овлаштења;

- Врсте овлаштења;
- Надзор над радом институција с јавним овлаштењима.

8) *Сукоб интереса у јавним институцијама Брчко дистрикта Босне и Херцеговине*

- Основни принципи дјеловања изабраних званичника и носиоца извршне власти;
- Нespoјивост с јавним функцијама изабраних званичника и носиоца извршне власти;
- Забрана дјеловања у случају сукоба интереса;
- Забрањене активности;
- Отвореност.

9) *Основе управног система Босне и Херцеговине*

- Начела организације органа управе Босне и Херцеговине;
- Оснивање органа управе Босне и Херцеговине;
- Руковођење органима управе Босне и Херцеговине;
- Прописи и други акти органа управе Босне и Херцеговине;
- Вијеће министара Босне и Херцеговине.

10) *Основе управног система у ентитетима*

- Органи управе у Федерацији Босне и Херцеговине;
- Органи управе у Републици Српској;
- Влада Федерације Босне и Херцеговине;
- Влада Републике Српске;
- Институције с јавним овлаштењима у Ф БиХ и РС.

11) *Финансирање институција Брчко дистрикта БиХ*

- Дирекција за финансирање;
- Приходи, расходи и резерве буџета;
- Одржавање буџетске равнотеже, измјене и допуне буџета;
- Циљеви, оснивање и основни задаци Централне банке БиХ.

б) Правни извори и литература:

- Закон о извршној власти Брчко дистрикта БиХ (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 2/00, 5/01,9/01, 12/01,16/01,17/02,8/03,14/03,31/04,40/05);
- Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 2/03);
- Закон о управи Дистрикта БиХ (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 31/04);
- Закон о члановима Владе Брчко дистрикта БиХ (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 34/04);
- Закон о правним лицима које оснива Брчко дистрикт БиХ (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 10/02);
- Закон о сукобу интереса у институцијама Брчко дистрикта БиХ (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 2/03);
- Закон о повјеравању јавних овлаштења (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 6/04);
- Закон о управи БиХ (Сл.гласник БиХ 32/02);
- Закон о влади Федерације БиХ (Сл.гласник БиХ 1/94, 8/95, 58/02 и 19/03);
- Закон о федералним министарствима и другим тијелима федералне управе (Сл.гласник Ф БиХ 58/02, и 19/03);
- Закон о управи у Федерацији БиХ (Сл.гласник Ф БиХ 28/97 и 26/02);
- Закон о влади Републике Српске (Сл.гласник РС 3/97, 3/98 и 29/00);
- Закон о министарствима Републике Српске (Сл.гласник РС 70/02 и 33/04);

- Закон о буџету Брчко дистрикта БиХ (Сл.гласник Брчко дистрикта БиХ 16/01 и 21/05);
- Закон о трезору
- Закон о Централној банци Босне и Херцеговине (Сл.гласник БиХ бр.1/97, 29/02, 8/03 13/03);
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

3) УПРАВНИ ПОСТУПАК И УПРАВНИ СПОР

А. УПРАВНИ ПОСТУПАК

а) Градиво:

- Појам, значај и врсте управног поступка;
- Основна начела управног поступка;
- Надлежност;
- Учесници у управном поступку (појам и врсте странака и процесна способност, законски заступник, привремени заступник и пуномоћник);
- Комуницирање органа и странака (поднесци, позивање, записник, разгледање списа и обавјештавања о току поступка);
- Достављање и врсте достављања;
- Рокови;
- Повраћај у пређашње стање;
- Одржавање реда;
- Трошкови поступка;
- Покретање поступка и захтјеви странака;
- Поступак до доношења рјешења;
- Доказна средства у управном поступку (исправе, свјedoци, вјештаци, изјава странке, тумачи и преводиоци, увиђај);
- Скраћени поступак;
- Посебан испитни поступак;
- Рјешење (облик и саставни дијелови рјешења, дјелимична, допунска и привремена рјешења);
- Рок за доношење рјешења и исправљање грешака у рјешењу;
- Закључак;
- Жалба (право на жалбу, садржај жалбе, рок за жалбу, предавање жалбе, рад првостепеног органа по жалби, рјешење другостепеног органа по жалби, рок за доношење и достављање другостепеног рјешења по жалби);
- Жалба кад првостепено рјешење није донесено (ћутање администрације);
- Обнова поступка;
- Мијењање и поништавање рјешења у вези са управним спором;
- Поништење и укидање по праву надзора;
- Укидање и мијењање правоснажног рјешења уз пристанак или по захтјеву странке;
- Ванредно укидање рјешења;
- Ogлашвање рјешења ништавним;
- Правне последице поништавања и укидања рјешења;
- Извршење рјешења и закључака;
- Административно извршење;
- Извршење неновчаних обавеза;
- Извршење ради осигурања и привремени закључак о осигурању.

Б. УПРАВНИ СПОР

а) Градиво:

- Појам и значај управног спора;
- Покретање управног спора;
- Надлежност за рјешавање управног спора;
- Управни акти против којих се може водити управни спор;
- Акти против којих се не може водити управни спор;
- Побујање управног акта (разлози за побујање);
- Покретање управног спора (тужба, рок и садржај тужбе);
- Одлука суда у управном спору (пресуда и рјешење);
- Ванредни правни лијекови (захтјев за понављање поступка, захтјев за преиспитивање судске одлуке и захтјев за заштиту законитости);
- Обавезност пресуда;
- Поступак заштите слобода и права загарантованих Уставом.

б) Правни извори и литература:

- Закон о управном поступку Брчко дистрикта БиХ (Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број 3/00, 5/00, 9/02,8/03, 8/04,25/05);
- Закон о управним споровима Брчко дистрикта БиХ (Службени гласник Брчко дистрикта БиХ број 2/00 и 5/01);
- Закон о управном поступку Босне и Херцеговине (Сл. гласник број: 29/02);
- Закон о управним споровима БиХ („Службени гласник БиХ”, број:19/02);
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

4) РАДНИ ОДНОСИ И РАДНИ ОДНОСИ УПРАВЕ

А. Радни односи

а) Градиво:

- Заснивање радног односа;
- Закључивање уговора о раду;
- Запошљавање малољетника;
- Пробни рад;
- Уговор о раду на неодређено и одређено вријеме;
- Садржај уговора о раду;
- Образовање, оспособљавање и усавршавање;
- Запошљавање приправника;
- Волонтерски рад;
- Радно вријеме;
- Пуно,непуно, скраћено радно вријеме, прековремени рад;
- Прерасподјела радног времена;
- Ноћни рад;
- Паузе, годишњи одмори и одсуства;
- Паузе и годишњи одмори;
- Одсуствовање с посла;
- Заштита запосленог;
- Заштита на раду;
- Заштита малољетника;
- Заштита жена и породилъско одсуство;
- Заштита запосленог привремено или трајно неспособног за рад;
- Плате и накнаде плате;
- Изуми и техничка унапређења запосленог;
- Забрана такмичења запосленог с послодавцем;

- Накнада штете;
- Престанак уговора о раду;
- Начин престанка уговора о раду;
- Отказивање уговора о раду;
- Форма и трајање отказног рока;
- Отказ с понудом измијењеног уговора о раду;
- Програм збрињавања вишка запослених;
- Отпремнина;
- Остваривање права и обавеза из радног односа;
- Вијеће запослених;
- Колективни уговори;
- Радна књижица.

Б. РАДНИ ОДНОСИ У ОРГАНИМА УПРАВЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ

а) Градиво:

- Основни појмови и њихова значења из радних односа у органима управе Брчко дистрикта БиХ;
- Општа начела у раду управе;
- Правила понашања;
- Службеник за етику;
- Права и дужности службеника и намјештеника;
- Права службеника и намјештеника;
- Повреда права службеника и намјештеника;
- Дужности службеника и намјештеника;
- Налози и примјена прописа;
- Налози и примјена прописа;
- Дужност одбијања налога;
- Могућност одбијања налога;
- Сукоб интереса;
- Рад под руководством блиског сродника;
- Забрана самосталног обављања привредне и професионалне дјелатности;
- Чланство у управним и надзорним одборима;
- Обављање послова изван радног времена;
- Обављање додатних активности уз накнаду;
- Политичко удруживање и дјеловање;
- Политичко удруживање и дјеловање руководећих службеника и руководећих намјештеника;
- Кандидовање и именовање на јавне функције;
- Подаци о имовини;
- Сукоб интереса у току рада;
- Радна мјеста и класификација;
- Управљање људским ресурсима у државној служби;
- Управљање људским ресурсима у служби;
- План потреба за кадровима;
- Начин попуњавања радних мјеста;
- Начин попуњавања радних мјеста;
- Услови за заснивање радног односа;
- Разматрање кандидата који немају положен испит за рад у органима управе;
- Услови за расписивање конкурса;
- Избор отворене конкуренције и поступак пријема;
- Основ за расписивање интерног огласа или јавног конкурса;
- Отворена конкуренција;
- Попуњавање слободних радних мјеста;
- Одбор за запошљавање;

- Појам и надлежности Одбора за запошљавање;
- Састав Одбора;
- Начин именовања чланова Одбора;
- Именовање привремених чланова Одбора;
- Садржај и објављивање интерног огласа и јавног конкурса;
- Избор и именовање најуспјешнијег кандидата;
- Поништење конкурса;
- Заснивање радног односа;
- Заснивање радног односа;
- Потписивање уговора о раду;
- Рок за доношење акта о именовању и закључивање уговора о раду;
- Рад на одређено вријеме, премјештај и обављање послова изван Брчко дистрикта БиХ, пробни рад;
- Испит за рад у органима управе и стручни испит;
- Испит за рад у органима управе;
- Полагање испита за рад у органима управе;
- Обавезност полагања испита;
- Признавање испита које спроводе институције БиХ и ентитета;
- Стручни испит;
- Приправници и волонтери;
- Приправници;
- Волонтери;
- Пријем приправника;
- Закључивање уговора;
- Праћење и оспособљавање рада приправника, трајање приправничког стажа и настављање рада на неодређено вријеме;
- Плаћа приправника;
- Стручно усавршавање и образовање;
- Стручно усавршавање и образовање;
- Стратегија и потребе за стручним образовањем;
- Средства за стручно образовање;
- Реализација програма стручног усавршавања и образовања;
- Оцјењивање рада;
- Оцјењивање рада;
- Образац за оцјену службеника и намјештеника;
- Посљедице поступка оцјењивања;
- Трајање и услови рада;
- Радно вријеме;
- Рад дужи од пуног радног времена;
- Одмори и одсуства;
- Рад у комисијама;
- Повреде службених дужности, органи за вођење поступка и поступак за утврђивање повреде службене дужности;
- Одговорност за повреде, врсте повреда службене дужности;
- Лакше и теже повреде службене дужности;
- Органи за вођење поступка;
- Састав дисциплинске комисије;
- Поступак за утврђивање повреде службене дужности;
- Поступак због лакше повреде службене дужности;
- Поступак због теже повреде службене дужности;
- Поступак по жалби;
- Застара покретања и вођење поступка;
- Казне за повреде службене дужности, удаљење из службе и одговорност за штету;

- Престанак радног односа и прекобројност;
- Персонална евиденција;
- Одлучивање о правима, обавезама и одговорностима, заштита права и одлучивање о жалбама;
- Заштита на раду и посебна заштита;
- Заштита службеника и намјештеника;
- Заштита материнства;
- Заштита на раду;
- Посредовање у служби и надзор;
- Подзаконски акти;
- Кодекс понашања за носиоце извршних функција у Брчко дистрикту БиХ;
- Кодекс понашања посланика у Скупштини Брчко дистрикта БиХ;
- Кодекс понашања за јавне службенике и намјештенике у органима управе Брчко дистрикта БиХ.

б) Правни извори и литература:

- Закон о раду Брчко дистрикта БиХ-пречишћени текст (“Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине”, број 19/06);
- Закон о државној служби у органима управе Брчко дистрикта БиХ (“Службени гласник Брчко дистрикта БиХ”, број 28/06);
- Општа начела кадровске политике у органима управе Брчко дистрикта БиХ, број: 01-014-017962/06 од 06.11.2006.године;
- Правилник о оцјењивању, број:01-014-017963/06 од 06.11.2006.године;
- Правилник о стручном усавшавању и образовању службеника и намјештеника, број: 01-014-017964/06 од 06.11.2006.године;
- Правилник о запошљавању, број: 01-014-017965/06 од 06.11.2006.године;
- Кодекс понашања посланика у Скупштини Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, број: 0-02-022-327 од 16. и 17. 11. 2005. године;
- Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине (Сл. гласник БиХ број 19/02 и 8/03) ;
- Правилник о раду у органима управе број: 01-014-001382/07 од 25.01.2007.године;
- Кодекс понашања – брошура;
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

5) КАНЦЕЛАРИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

а) Градиво:

1) Канцеларијско пословање

- Појам, садржај и значај канцеларијског пословања;
- Начела канцеларијског пословања;
- Значење појединих термина у канцеларијском пословању (акт, прилог, предмет, досије, фасцикл, писарница, архива);
- Основне књиге евиденције у канцеларијском пословању;
- Појам и значај класификационих ознака предмета и аката;
- Примање, отварање, прегледање и распоређивање (сигнирање) поште, односно аката;
- Завођење аката (начин и вријеме завођења, пријемни штампил);

- Евиденција о предметима и актима (уписник првостепених предмета управног поступка, уписник другостепених предмета управног поступка, дјеловодник предмета и аката);
- Достављање предмета и аката у рад (интерна доставна књига, пријем и отпрема рачуна);
- Рад службеника овлаштених за рјешавање предмета и аката (прикупљање података, саставни дијелови службеног акта, враћање ријешених предмета у писарницу);
- Развођење предмета и аката;
- Отпремање поште (начин отпреме поште, књига отпреме поште).

2) *Архивско пословање*

- Архивска дјелатност;
- Регистратурски материјал;
- Архивска грађа;
- Архив и архивска служба;
- Архивирање и чување завршених предмета и аката;
- Вођење и кориштење архивске књиге;
- Листа категорија регистратурског материјала и архивске грађе са роковима чувања;
- Одабир архивске грађе из регистратурског материјала;
- Уништење архивске грађе и регистратурског материјала;
- Чување и заштита архивске грађе и регистратурског материјала ван архива.

3) *Овјера потписа, рукописа и преписа*

- Надлежност за овјеру;
- Поступак овјере;
- Посебни случајеви овјере.

4) *Печати*

- Израда печата;
- Чување и употреба печата;
- Евиденција о печатима;
- Уништавање печата.

б) **Правни извори и литература:**

- Одлука о канцеларијском пословању министарстава, служби, институција и других тијела Вијећа министара БиХ («Службени гласник БиХ» број 21/01);
- Упутство о начину вршења канцеларијског пословања у министарствима, службама, институцијама и другим органима Вијећа министара Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 35/03);
- Уредба о канцеларијском пословању («Службене новине Федерације БиХ» број 20/98);
- Упутство о начину вршења канцеларијског пословања у органима управе и службама за управу Федерације БиХ («Службене новине Федерације БиХ» број 30/98);
- Уредба о канцеларијском пословању републичких органа управе («Службени гласник Републике Српске» број 1/04);
- Упутство о спровођењу канцеларијског пословања републичких органа управе («Службени гласник Републике Српске» број 31/05);

- Закон о архивској грађи и архиву Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 16/01);
- Закон о архивској дјелатности Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 44/04);
- Закон о овјеравању потписа, рукописа и пријеписа («Службени лист СР БИХ» број 37/71 и 39/75);
- Правилник о овјери копија, потписа, рукописа и пријеписа («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 6/00);
- Закон о печату институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 12/98 и 14/03);
- Упутство о начину израде, чувања вођења евиденције и уништавања печата институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ» број 22/98);
- Закон о печату Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 12/01)
- Закон о административним таксама Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 21/05);
- Закон о судским таксама Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 5/01, 12/02 и 23/03);
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

III - ПРОГРАМ ИСПИТА ЗА РАД У ОРГАНИМА УПРАВЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ ЗА КАНДИДАТЕ СА СРЕДЊОМ СТРУЧНОМ СПРЕМОМ

Члан 3.

Програм испита за рад у органима управе Брчко дистрикта БиХ за кандидате са средњом стручном спремом садржи слиједеће градиво, правне изворе и литературу:

1. ОСНОВИ УСТАВНОГ УРЕЂЕЊА И УПРАВНИХ СИСТЕМА

а) Градиво:

1) Основи уставног уређења БиХ према Уставу БиХ (Општи оквирни споразум за мир у БиХ- Анекс 4

- Опште карактеристике Босне и Херцеговине као државе (демократска начела, састав, кретање роба, услуга, капитала и лица, главни град, симболи, држављанство);
- Људска права и слободе;
- Надлежност институција БиХ;
- Надлежности ентитета;
- Парламентарна скупштина БиХ (састав, поступци и овлаштења);
- Предсједништво БиХ (избор, мандат и овлаштења);
- Савјет министара БиХ (именовање, мандат, састав, надлежност);
- Уставни суд БиХ (састав и надлежност).

2) Основи уређења Брчко дистрикта БиХ према Статуту Брчко дистрикта БиХ

- Опште одредбе (основни принципи организације Брчко дистрикта БиХ, назив и сједиште, застава и грб, печат, територија, правна способност, писмо и језик и демилитаризација);
- Функције и овлаштења Брчко дистрикта БиХ, сарадња са ентитетима и општинама;

- Становници Брчко дистрикта БиХ (ко се сматра становником Брчко дистрикта БиХ, држављанство, права и обавезе становника Брчко дистрикта БиХ, војна и алтернативна служба);
- Подјела власти и запошљавање у Брчко дистрикту БиХ;
- Скупштина Брчко дистрикта БиХ (надлежност, састав и сазивање, предсједништво Скупштине, кворум и квалификована већина, законодавна функција скупштине);
- Влада Брчко дистрикта БиХ (састав Владе, избор градоначелника и шефова одјељења, одговорност Владе);
- Полиција Брчко дистрикта БиХ (одговорност Полиције и руковођење Полицијом);
- Судови и Јавно тужилаштво Брчко дистрикта БиХ.

3) *Основи управног система Брчко дистрикта БиХ*

- Оснивање и унутрашња организација органа управе Брчко дистрикта БиХ;
- Послови управе Брчко дистрикта БиХ (извршавање закона и других аката, обављање управног надзора, предлагање и давање препорука из области законодавства, обављање других стручних послова);
- Руковођење органима управе Брчко дистрикта БиХ;
- Однос органа управе према скупштини, градоначелнику и Влади;
- Однос органа управе према предузећима и другим правним лицима и странкама;
- Акти органа управе;
- Инспекцијски надзор (ко може обављати послове инспекцијског надзора, права и обавезе инспектора, опште одредбе о управној инспекцији);
- Средства за рад органа управе;
- Извршна власт Брчко дистрикта БиХ (ко врши извршну власт Брчко дистрикта БиХ, сједиште, печат градоначелника и шефова одјељења, правна способност и представљање Брчко дистрикта БиХ, избор, оставка и разрешење градоначелника);
- Надлежности градоначелника;
- Надлежности шефова одјељења;
- Акти градоначелника и шефова одјељења.

б) Правни извори и литература:

- Устав Босне и Херцеговине;
- Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине («Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине» број: 19/06-пречишћени текст);
- Закон о управи Брчко дистрикта Босне и Херцеговине («Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине» број: 31/04);
- Закон о извршној власти Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број: 2/00, 5/01, 9/01, 12/01, 16/01, 17/02, 8/03, 14/03, 31/04, 40/05);
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

2. ОСНОВИ УПРАВНОГ ПОСТУПКА, ОСНОВИ РАДНИХ ОДНОСА И РАДНИХ ОДНОСА У УПРАВИ

А. Управни поступак

а) Градиво:

- Појам, значај и врсте управног поступка;
- Основна начела управног поступка;

- Надлежност;
- Учесници у управном поступку (појам и врсте странака и процесна способност, законски заступник, привремени заступник и пуномоћник);
- Комуникација органа и странака (поднесци, позивање, записник, разгледање списа и обавјештавања о току поступка);
- Достављање и врсте достављања;
- Рокови;
- Повраћај у пређашње стање;
- Одржавање реда;
- Трошкови поступка;
- Покретање поступка и захтјеви странака;
- Поступак до доношења рјешења;
- Доказна средства у управном поступку (исправе, свјedoци, вјештаци, изјава странке, тумачи и преводиоци);
- Увиђај;
- Скраћени поступак;
- Посебан испитни поступак;
- Рјешење (облик и саставни дијелови рјешења, дјелимична, допунска и привремена рјешења);
- Рок за доношење рјешења и исправљање грешака у рјешењу;
- Закључак;
- Жалба (право на жалбу, садржај жалбе, рок за жалбу, предавање жалбе, рад првостепеног органа по жалби, рјешење другостепеног органа по жалби, рок за доношење и достављање другостепеног рјешења по жалби);
- Жалба кад првостепено рјешење није донесено (ћутање администрације);
- Обнова поступка;
- Мијењање и поништавање рјешења у вези са управним спором;
- Поништење и укидање по праву надзора;
- Укидање и мијењање правоснажног рјешења уз пристанак или по захтјеву странке;
- Ванредно укидање рјешења;
- Оглашвање рјешења ништавним;
- Правне посљедице поништавања и укидања рјешења;
- Извршење рјешења и закључака;
- Административно извршење;
- Извршење неновчаних обавеза;
- Извршење ради осигурања и привремени закључак о осигурању.

Б. Радни односи

а) Градиво:

- Заснивање радног односа;
- Закључивање уговора о раду;
- Запошљавање малољетника;
- Пробни рад;
- Уговор о раду на неодређено и одређено вријеме;
- Садржај уговора о раду;
- Образовање, оспособљавање и усавршавање;
- Запошљавање приправника;
- Волонтерски рад;
- Радно вријеме;
- Пуно, непуно, скраћено радно вријеме, прековремени рад;
- Прерасподјела радног времена;
- Ноћни рад;

- Паузе, годишњи одмори и одсуства;
- Паузе и годишњи одмори;
- Одсуствовање с посла;
- Заштита запосленого;
- Заштита на раду;
- Заштита малолџетника;
- Заштита жена и породилъско одсуство;
- Заштита запосленого привремено или трајно неспособног за рад;
- Плате и накнаде плате;
- Изуми и техничка унапређења запосленог;
- Забрана такмичења запосленог с послодавцем;
- Накнада штете;
- Престанак уговора о раду;
- Начин престанка уговора о раду;
- Отказивање уговора о раду;
- Форма и трајање отказног рока;
- Отказ с понудом измијењеног уговора о раду;
- Програм збрињавања вишка запослених;
- Отпремнина;
- Остваривање права и обавеза из радног односа;
- Вијеће запослених;
- Колективни уговори;
- Радна књижица.

Ц. РАДНИ ОДНОСИ У ОРГАНИМА УПРАВЕ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ

а) Градиво:

- Основни појмови и њихова значења из радних односа у органима управе Брчко дистрикта БиХ;
- Општа начела у раду управе;
- Правила понашања;
- Службеник за етику;
- Права и дужности службеника и намјештеника;
- Права службеника и намјештеника;
- Повреда права службеника и намјештеника;
- Дужности службеника и намјештеника;
- Налози и примјена прописа;
- Дужност одбијања налога;
- Могућност одбијања налога;
- Сукоб интереса;
- Рад под руководством блиског сродника;
- Забрана самосталног обављања привредне и професионалне дјелатности;
- Чланство у управним и надзорним одборима;
- Обављање послова изван радног времена;
- Обављање додатних активности уз накнаду;
- Политичко удруживање и дјеловање;
- Политичко удруживање и дјеловање руководећих службеника и руководећих намјештеника;
- Кандидовање и именовање на јавне функције;
- Подаци о имовини;
- Сукоб интереса у току рада;
- Радна мјеста и класификација;
- Урављање људским ресурсима у државној служби;
- Урављање људским ресурсима у служби;

- План потреба за кадровима;
- Начин попуњавања радних мјеста;
- Начин попуњавања радних мјеста;
- Услови за заснивање радног односа;
- Разматрање кандидата који немају положен испит за рад у органима управе;
- Услови за расписивање конкурса;
- Избор отворене конкуренције и поступак пријема;
- Основ за расписивање интерног огласа или јавног конкурса;
- Отворена конкуренција;
- Попуњавање слободних радних мјеста;
- Одбор за запошљавање;
- Појам и надлежности Одбора за запошљавање;
- Састав Одбора;
- Начин именовања чланова Одбора;
- Именовање привремених чланова Одбора;
- Садржај и објављивање интерног огласа и јавног конкурса;
- Избор и именовање најуспјешнијег кандидата;
- Поништење конкурса;
- Заснивање радног односа;
- Потписивање уговора о раду;
- Рок за доношење акта о именовању и закључивање уговора о раду;
- Рад на одређено вријеме, премјештај и обављање послова изван Брчко дистрикта БиХ, пробни рад;
- Испит за рад у органима управе и стручни испит;
- Испит за рад у органима управе;
- Полагање испита за рад у органима управе;
- Обавезност полагања испита;
- Признавање испита које спроводе институције БиХ и ентитета;
- Стручни испит;
- Приправници и волонтери;
- Приправници;
- Волонтери;
- Пријем приправника;
- Закључивање уговора;
- Праћење и оспособљавање рада приправника, трајање приправничког стажа и настављање рада на неодређено вријеме;
- Плаћа приправника;
- Стручно усавршавање и образовање;
- Стратегија и потребе за стручним образовањем;
- Средства за стручно образовање;
- Реализација програма стручног усавршавања и образовања;
- Оцјењивање рада;
- Образац за оцјену службеника и намјештеника;
- Посљедице поступка оцјењивања;
- Трајање и услови рада;
- Радно вријеме;
- Рад дужи од пуног радног времена;
- Одмори и одсуства;
- Рад у комисијама;
- Повреде службених дужности, органи за вођење поступка и поступак за утврђивање повреде службене дужности;
- Одговорност за повреде, врсте повреда службене дужности;
- Лакше и теже повреде службене дужности;
- Органи за вођење поступка;

- Состав дисциплинске комисије;
- Поступак за утврђивање повреде службене дужности;
- Поступак због лакше повреде службене дужности;
- Поступак због теже повреде службене дужности;
- Поступак по жалби;
- Застара покретања и вођење поступка;
- Казне за повреде службене дужности, удаљење из службе и одговорност за штету;
- Престанак радног односа и прекобројност;
- Персонална евиденција;
- Одлучивање о правима, обавезама и одговорностима, заштита права и одлучивање о жалбама;
- Заштита на раду и посебна заштита;
- Заштита службеника и намјештеника;
- Заштита материнства;
- Заштита на раду;
- Посредовање у служби и надзор;
- Подзаконски акти;
- Кодекс понашања за носиоце извршних функција у Брчко дистрикту БиХ;
- Кодекс понашања посланика у Скупштини Брчко дистрикта БиХ;
- Кодекс понашања за јавне службенике и намјештенике у органима управе Брчко дистрикта БиХ.

б) Правни извори и литература

- Закон о управном поступку Брчко дистрикта БиХ («Сл. гласаник Брчко дистрикта БиХ» бр.3/00, 5/00, 9/02, 8/03 8/04 и 25/05);
- Закон о управном поступку Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број: 29/02);
- Закон о раду Брчко дистрикта БиХ-пречишћени текст («Службени гласник Брчко дистрикта Босне и Херцеговине», број 19/06);
- Закон о државној служби у органима управе Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ», број 28/06);
- Општа начела кадровске политике у органима управе Брчко дистрикта БиХ, број: 01-014-017962/06 од 06.11.2006.године;
- Правилник о оцјењивању, број: 01-014-017963/06 од 06.11.2006.године;
- Правилник о стручном усавршавању и образовању службеника и намјештеника, број: 01-014-017964/06 од 06.11.2006.године;
- Правилник о запошљавању, број:01-014-017965/06 од 06.11.2006.године;
- Кодекс понашања посланика у Скупштини Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, број: 0-02-022-327 од 16. и 17. 11. 2005. године;
- Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине (Сл. гласник БиХ број 19/02 и 8/03).
- Кодекс понашања- брошура;
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

3. КАНЦЕЛАРИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

а) Градиво:

1) Канцеларијско пословање у органима управе

- Појам, садржај и значај канцеларијског пословања;
- Начела канцеларијског пословања;
- Врсте службених аката;

- Примање, отварање, прегледање и распоређивање поште;
- Завођење аката у основну евиденцију;
- Евиденција о предметима и актима;
- Достављање аката у рад;
- Развођење аката;
- Роковник предмета, саставни дијелови аката, јединствени класификациони знакови за примјену у канцеларијском пословању;
- Послови у непосредној вези са канцеларијским пословањем;
- Отпремање поште;
- Архива, архивска грађа, заштита и чување предмета у архиви;
- Архивска књига органа управе;
- Овјеравање потписа, рукописа и пријеписа;
- Штамбили, печати и жигови;
- Печати органа власти (намјена, облик, садржај, израда, чување и употреба, евиденције, нестанак и израда новог умјесто несталог печата).

2) Канцеларијско пословање у редовним судовима:

- Послови судске управе;
- Судска писарница;
- Поступање с писменима упућеним суду;
- Рад по примљеним писменима у судској писарници;
- Рад писарнице последије донесених судских одлука;
- Уписници, именици и помоћне књиге;
- Овјеравање потписа, рукописа и пријеписа;
- Основни појмови о судским таксама;
- Стављање предмета у архиву и чување архивског материјала.

3) Канцеларијско пословање у јавном тужилаштву:

- Поступак са писменима упућеним јавном тужилаштву;
- Руковање предметима, помоћним књигама и роковницима;
- Уписници, помоћне књиге и друге евиденције;
- Руковање стварима од вриједности;
- Рад писарнице последије довршења рада по предметима;
- Стављање предмета у архиву и чување архивског материјала.

б) Правни извори и литература:

- Одлука о канцеларијском пословању министарстава, служби, институција и других органа Вијећа министара БиХ («Службени гласник БиХ» број 21/01);
- Упутство о начину вршења канцеларијског пословања у министарствима, службама, институцијама и другим органима Вијећа министара Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 35/03);
- Уредба о канцеларијском пословању («Службене новине Федерације БиХ» број 20/98);
- Упутство о начину вршења канцеларијског пословања у органима управе и службама за управу Федерације БиХ («Службене новине Федерације БиХ» број 30/98);
- Уредба о канцеларијском пословању републичких органа управе («Службени гласник Републике Српске» број 1/04);
- Упутство о спровођењу канцеларијског пословања републичких органа управе («Службени гласник Републике Српске» број 31/05);
- Закон о архивској грађи и архиву Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 16/01);
- Закон о архивској дјелатности Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 44/04);

- Закон о печату институција Босне и Херцеговине («Службени гласник БиХ» број 12/98 и 14/03);
- Упутство о начину израде, чувања вођења евиденције и уништавања печата институција Босне и Херцеговине (Службени гласник БиХ» број 22/98);
- Закон о печату Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 12/01);
- Закон о административним таксама Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 21/05);
- Закон о судским таксама Брчко дистрикта БиХ («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 5/01, 12/02 и 23/03);
- Закон о овјеравању потписа, рукописа и пријеписа («Службени лист СР БиХ» број 37/71 и 39/75);
- Правилник о овјери копија, потписа, рукописа и пријеписа («Службени гласник Брчко дистрикта БиХ» број 6/00);
- Литература која се користи за полагање јавног испита и стручног испита у БиХ и ентитетима.

Члан 4.

Овај програм ступа на снагу даном доношења и објавит ће се у «Службеном гласнику Брчко дистрикта БиХ».

ДОСТАВЉЕНО:

1. Комисији за испит за рад у органима управе Брчко дистрикта БиХ
2. Свим шефовима одјељења
3. Управи прихода
4. Пореској управи
5. Полицији Брчко дистрикта
6. Канцеларији Брчко дистрикта БиХ при Вијећу министара БиХ
7. Главном координатору Владе
8. Правној служби
9. «Службеном гласнику Брчко дистрикта»
10. Архиви

ГРАДОНАЧЕЛНИК

**Мирсад Ђапо,
дипл.правник**